

Ministerie van Economische Zaken  
t.a.v. mevrouw C. Umlauf  
Postbus 20401  
2500 EK DEN HAAG



**betreft: Reactie consultatieronde kaderwet Stroom**  
**datum: 7 september 2014**

Geachte heer/mevrouw,

Middels deze brief wil vereniging de Stroomversnelling reageren op de consultatieversie van de nieuwe kaderwet Stroom. Vereniging de Stroomversnelling is een samenwerkingsverband van zes woningcorporaties en vier bouwers die gezamenlijk hebben afgesproken om 11.000 woningen energieneutraal te renoveren. Daarnaast spant de vereniging zich in om, vóór 2020, 100.000 woningen te renoveren naar dit niveau. De opgave van de Stroomversnellers raakt op vele vlakken het energiedomein. Wij vinden het daarom belangrijk u te helpen bij het oplossen de vraag op welke manier het energiedomein aan moet sluiten bij de verduurzamingsopgave van de gebouwde omgeving.

## **ALGEMEEN**

In de tekst op de website van [overheid.nl](http://overheid.nl) wordt duidelijk gemaakt welke doelgroepen door deze nieuwe regeling worden geraakt. Alhoewel met de afnemers van energie iedere Nederlandse burger kan worden bedoeld, wordt nadrukkelijk verwezen naar de energiesector. Daar ligt in de ogen van vereniging de Stroomversnelling de kern van een probleem met betrekking tot deze kaderwet. De wet borduurt namelijk sterk voort op het centraal gestuurde energiesysteem wat de afgelopen decennia is opgebouwd en vooral vanaf de jaren 60 sterk is doorontwikkeld. Energie is echter al lang niet meer iets voor de energiesector. Decentrale energievoorzieningen, zowel op individueel als collectief niveau zullen de komende jaren het energielandschap drastisch veranderen. De leden van de Stroomversnelling experimenteren bijvoorbeeld nu al met opslag van elektrische energie op woningniveau en buurtniveau (de buurtbatterij), we experimenteren met gelijkstroomnetten (microgrids) en vehicle-to-grid technologie. Door dit soort ontwikkelingen zullen de komende jaren de domeinen, mobiliteit, energie en gebouwde omgeving steeds meer met elkaar verweven worden.

Alhoewel er sprake is van een kaderwet waarin toekomstige beleidswensen en ontwikkelingen makkelijker een plek kunnen krijgen, is het uitgesloten dat deze wet veel ruimte gaat bieden aan ontwikkeling zoals hierboven wordt geschetst. Daarvoor is het geheel toch teveel geënt op de marktmodellen die we nu kennen. De kaderwet is in die zin remmend voor innovaties die noodzakelijk zijn voor de verduurzaming van zowel de energievoorziening als de gebouwen en gebieden waarbinnen die energie wordt verbruikt.

Tot slot van dit algemene deel; juist een kaderwet moet helder maken welke keuzes in het kader passen en welke niet. Dat doet deze wet onvoldoende. Met name in het experimenteerartikel kan worden afgedwongen dat gekende (maatschappelijke)doelen uitgangspunt zijn. Wij zullen daar verderop in deze brief op terugkomen.

### **HOOFDSTUK 1: algemene bepalingen**

Deze kaderwet is opgebouwd rondom het idee van leveringszekerheid voor aangeslotenen. Een idee wat begrijpelijkerwijs past bij een alles regelende overheid. Nieuwe technologieën zullen er echter voor zorgen dat het steeds makkelijker wordt voor burgers om te voorzien in hun eigen energiebehoefte. Investerings, exploitatie en beheer van een microgrids, waarvan de buurtbatterij is aangesloten op het algemene distributiesysteem, zullen al snel tot de mogelijkheden behoren. De overheid stimuleert in tal van andere sectoren de zelfredzaamheid van burgers maar verzuimt in deze kaderwet die ruimte ook aan burgers te gunnen voor wat betreft energie.

Naast de kansen voor de buurtbatterij achten wij het absoluut noodzakelijk dat het voor woongebouwen (meergezinswoningen) mogelijk wordt om achter één aansluiting te distribueren naar de individuele adressen. De gebouweigenaar (VVE of woningcorporatie) moet, uiteraard begrenst met wettelijke normeringen, de mogelijkheid hebben om duurzame opgewekte energie te distribueren aan individuele bewoners. Het probleem rondom fiscaliteiten en effecten op de nationale begroting mogen, naar onze mening, geen rol spelen bij overwegingen om dit überhaupt mogelijk te maken. Fiscale wetgeving staat – zoals die nu is ingericht – innovaties op het gebied van verduurzaming van gebouwde omgeving in de weg. Nieuw beleid op dat front is meer dan wenselijk maar staat buiten de discussie over deze kaderwet.

### **HOOFDSTUK 2: elektriciteits- en gasproductie**

Alhoewel u aangeeft dat artikel 2 een beleidsneutrale omzetting betreft, achten wij het toch nodig daar iets over te zeggen. De vijf zinnen (artikel 2.21 lid 1) waarmee in deze kaderwet het zogenaamde salderen wordt geregeld, doet geen recht aan de gespannen verhouding met fiscale wetgeving en de problematiek die regelmatig rondom dit thema wordt ervaren. Wij pleiten voor een veel robuustere inbedding van salderen in deze wet zodat burgers weten waar ze aan toe zijn en weten waarop energiebedrijven aangesproken mogen worden. Daarnaast zou in de MvT duidelijk kunnen maken op welke manier het salderen in de toekomst zal worden uitgefaseerd.

#### **HOOFDSTUK 4: Inrichting systeembeheer**

Zoals hierboven geschetst zullen steeds meer consumenten veranderen in prosumenten. Het is belangrijk om nu te regelen onder welke voorwaarden het voor particulieren mogelijk is een gesloten distributiesysteem te exploiteren en te beheren. De aanwas van particuliere netten is vanuit de ontwikkelingen van technologie en innovatieroadmaps niet weg te denken uit ons energiesysteem en in die zin onoverkomelijk. Het is overigens de vraag of het noodzakelijk is om regels op te stellen voor energievoorzieningen waarvan de eindgebruiker zelf de verantwoordelijkheid draagt. Artikel 4.2 dient hiervoor aangepast te worden. Daarnaast dienen woongebouwen ook gebruik te kunnen maken van de zogenaamde directe lijn uit artikel 4.6. Een windmolen of zonneveld op afstand kan voor gebouweigenaren een lucratieve investering zijn met een enorme impuls voor de duurzame energiedoelstellingen. Ook hier pleiten wij er voor om de daarmee samenhangende fiscale problematiek op een ander niveau te voeren.

#### **HOOFDSTUK 5: Taken en verplichtingen van beheerders van systemen**

In artikel 5.3 lid 2 wordt alleen een warmtenet als alternatief voor gas genoemd. Daar dienen ook all-electric oplossingen benoemd te worden als alternatief voor gas- en warmtelevering.

In artikel 5.3 lid 3 zou opslag als onderdeel van de energieuishouding toegevoegd moeten worden.

In artikel 5.10 lid 4 wordt gesproken over de verplichting tot verwijderen van een aansluiting op verzoek van de aangeslotene. Bij de ombouw van gasgestookte verwarming naar een all-electric oplossing is de gasaansluiting niet langer noodzakelijk. Wij merken dat de tarieven voor een afsluiting en verwijdering van de meter per systeembeheerders sterk verschillen. Een harmoniserende regeling is wenselijk. In artikel 6.2 lid 1 dient naar onze mening “afsluiten” toegevoegd te worden.

Artikel 5.32 geeft de mogelijkheid aan systeembeheerders om extra taken op zich te nemen die niet door marktpartijen worden voorzien. Alhoewel een AmvB deze regeling verder gaat uitwerken, achten wij het van belang dat systeembeheerders bijdragen aan de innovaties die nodig ze zijn voor een robuuste integratie van een duurzame gebouwde omgeving met het energiedomein. De Stroomversnelling werkt nauw samen met netwerkbedrijven en acht hun kennis en inbreng van onschatbare waarde voor haar missie.

#### **HOOFDSTUK 6: Tariefstructuur**

In algemene zin vragen wij ons af in hoeverre de hier genoemde structuren en bepalingmethoden recht doen aan de ontwikkeling van decentrale energievoorzieningen. Zonder de vinger er goed achter te krijgen hebben we de stellige indruk dat daar in de kostenstructuur onvoldoende rekening mee wordt gehouden. Dat zal in de toekomst ongetwijfeld gaan zorgen voor frictie en onzekerheid, met als gevolg dat investeringen in duurzame energie vertraagd worden.

## **HOOFDSTUK11: Overige bepalingen**

De kans is natuurlijk vrij groot dat bij een groot deel van onze reactie wordt verwezen naar artikel 11.1: experimenteerruimte en ontheffingen. Het administratief optuigen van experimenten zou echter geen recht doen aan de snelle technologische ontwikkelingen die nu plaatsvinden. Wij pleiten daarom om naast experimenteerruimte ook de mogelijkheid te openen om experimenteerzones in te richten waar, zonder administratieve lasten, gezocht kan worden naar de meest optimale inrichting van ons toekomstige nationale energiesysteem.

## **AFSLUITING**

Wij verwachten u hiermee voldoende gevoed te hebben met de inzichten die voortkomen uit de praktijk van de Stroomversnelling. Wij achten het belangrijk dat er hoe dan ook meer oog komt voor de integratie van de domeinen gebouwde omgeving en energie.

Uiteraard zijn we te allen tijde bereid onze inzichten en standpunten nadert toe te lichten.

Hoogachtend,

## **Vereniging de Stroomversnelling**

Namens deze,

Leen van Dijke  
Jan Willem van de Groep

Contact:

Vertegenwoordiger: Leen van Dijke | 06-53777557 | [lvdijke@link-publicaffairs.nl](mailto:lvdijke@link-publicaffairs.nl)

Postadres: p/a Platform31 | Postbus 30833 | 2500 GV Den Haag